

С Т А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р инж. Любомир Ангелов Здравков;
Университет по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ),
Строителен факултет, Научна специалност „Строителни конструкции“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (екоикономика)“

Автор на дисертационния труд: Явор Георгиев Стоянов
Тема на дисертационния труд: ИНТЕГРИРАНА ОЦЕНКА НА ПАСИВНИ СГРАДИ

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №99/20.01.2020 на Зам. Ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Явор Стоянов е завършил през 2001 г. петгодишен курс на обучение по специалност „Промислено и гражданско строителство“ в УАСГ. През 2016 г. се е дипломирал в специалност „Бизнес Икономика“ в УНСС. Със заповед №632/28.03.2016 г. е зачислен като задочен докторант към катедра „Икономика на природните ресурси“, УНСС, със срок на обучение четири години. Със заповед №101/20.01.2020 г. на Ректора на УНСС е отчислен с право на защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Явор Стоянов се състои от увод, същинска част, в която са обособени четири глави, заключение, списък на литературните източници и четири приложения. Обемът на дисертацията е 238 страници, от които 191 страници изложение, 8 страници са отделени за литературните източници и 38 страници за приложенията.

Обект на настоящото изследване е еднофамилна пасивна къща.

Предмет на изследването са ползите, разходите, възможностите и риска при проектиране, изграждане и експлоатация на пасивната къща.

Целта на направеното в дисертацията изследване е да се разработи методика за цялостна оценка на изграждането, придобиването и експлоатацията на пасивните сгради. Да се предложат насоки и препоръки за подобряване на процеса на проектиране, изграждане и експлоатация на пасивни сгради с цел повишаване на екологичните, социалните и икономическите ползи от тях.

В момента човечеството е застанало на кръстопът. То трябва да реши дали да продължи напред по същия начин, да изразходва безогледно ресурсите на Земята, да замърсява и унищожава средата в която живее. Или пък да се опита да се промени, да пести наличните ресурси и да се опита да живее в хармония с природата, а и със себе си. Очевидно вторият път е по-подходящ и всички ние го осъзнаваме, макар бавно и трудно. Една от предлаганите мерки за справяне с все по-острия екологичен проблем е намаляване на използваната от хората енергия. Като част от нея е използването на т. нар. пасивни къщи, при които разходите за енергия са силно намалени. Но дали това ще бъде за сметка на някакви негативи, като например многократно по-висока цена за придобиване? Или пък свиване на обема на строителството? Авторът на дисертацията, Явор Стоянов, се е опитал да отговори на тези и други актуални въпроси. Което подсказва, че направеното изследване е навременно, полезно и интересно.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Направеният в настоящата дисертация икономически анализ на шест вида къщи дава основание да се твърди, че след 30 години срок на експлоатация най-печеливша ще бъде Къща Тип 5. За да стане печеливша, на пасивната къща ще е нужен още по-дълъг период от време. При това без да се вземат предвид вероятните повреди и необходимост от ремонт и подмяна на специфичните за пасивната къща системи. Т.е. потвърждава се изказаната в дисертацията хипотеза, че пасивните къщи са икономически целесъобразни в краткосрочен план и нецелесъобразни в краткосрочен. Тя бива потвърдена и от осъщественото от автора анкетно проучване.

Доказана е и друга хипотеза - пасивните сгради водят до постигане на устойчиво развитие в строителния сектор в дългосрочен аспект, като интегрираните ползи и възможностите, произтичащи от изграждането, придобиването и експлоатацията им надвишават разходите и рисковете.

Тези резултати са много важни и те следва да премахнат натрупаните изкривени представи относно ползите от пасивните сгради.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представения автореферат са изложени претенциите на автора за научни и научно-приложни приноси. Те са пет на брой и отразяват основните достижения на докторанта в неговото изследване. За мен най-съществените са:

- направен е сравнителен инвестиционен анализ за избор на икономически най-целесъобразен тип сграда;
- направен е анализ и оценка на проблемите, възможностите и мотивите на заинтересованите страни за изграждане и експлоатация на пасивни сгради.

Те обогатяват съществуващите знания и премахват някои изкривени очаквания относно ползите от пасивните къщи.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

От 2017 г. до сега авторът има пет публикации по темата (едната под печат). Три от тях са в български списания и конференции, а две – в чужди. За мен те са доказателство за трайния научен интерес на докторанта в областта на строителството на пасивни къщи.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем на 42 страници. Той отговаря на съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В дисертацията многократно се споменава терминът „устойчивост“. Очевидно, авторът влага различен смисъл от този, който се преподава от повече от 75 г. във всички технически училища в България и от стотици години в училищата на Европа. Хубаво би било авторът да запише неговата дефиниция за този термин, защото дисертацията ще се чете не само от икономисти.

Добре би било към Таблица 3.9 да се построи графика, която да показва изменението в нетната настояща стойност на всички разходи във времето. Така тенденцията на изменение ще бъде по-ясно определена.

В настоящата дисертация не е отчитано:

- необходимата енергия за производство, монтаж и поддръжка на специфичните за пасивните къщи системи;
- колко ще струва последващото рециклиране на по-дебелата топлоизолация, вентилационната система и др. характерни елементи,

и без това обемът от 238 страници на този труд е достатъчно голям. Но считам, че едно бъдещо допълнително изследване в тази посока би дал отговор на въпроса доколко пасивните къщи са енергийно ефективни, т.е. екологични, цялостно. Започвайки от добиването и преработване на суровините, преминавайки през изграждането и експлоатацията на пасивната сграда, и завършвайки с рециклирането на елементите ѝ.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема „ИНТЕГРИРАНА ОЦЕНКА НА ПАСИВНИ СГРАДИ“ отговаря на утвърдените изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Той представлява завършено научно изследване по актуална и значима тема. Поставените цели и задачи са успешно изпълнени. Получените резултати са интересни и имат практическа стойност. Поради тази причина аз предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Явор Георгиев Стоянов в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (екоикономика)“.

20.02.2020
София

Подпис:
/доц. д-р инж. Л. Здравков/